

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра фінансів

СИЛАБУС

ФІНАНСИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД /
FINANCE OF TERRITORIAL COMMUNITIES

Інформація про викладача	
Викладач	Гнидюк Інна
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	завідувач кафедри фінансів
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул.Театральна, 21
Контактний телефон	0976595409
E-mail:	i.hnydiuk@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	https://m.vtei.edu.ua/course/view.php?id=626
Інформація про освітній компонент	
Статус компонента	Вибірковий
Освітній ступінь	Бакалавр
Навчальний рік	2026/2027
Анотація курсу	Освітній компонент «Фінанси територіальних громад» вивчає основні засади фінансового управління на рівні місцевих територіальних громад. Курс охоплює теоретичні та практичні аспекти формування, розподілу та використання фінансових ресурсів на рівні громад, зокрема в контексті реформ децентралізації в Україні. Здобувачі отримують уявлення про бюджетний процес, фінансовий контроль, планування і аналіз фінансових показників місцевих бюджетів та інші засади фінансового управління на місцевому рівні. Дисципліна спрямована на підготовку фахівців, які зможуть впроваджувати ефективні стратегії фінансового управління для забезпечення сталого розвитку територіальних громад.
Мова викладання	Українська
Результати навчання	Здатність визначати сутність, функції та принципи фінансів територіальних громад. Визначати джерела формування фінансових ресурсів територіальних громад. Класифікувати витрати територіальних громад. Розглядати бюджетний процес територіальних громад з точки зору його етапів, учасників та основних принципів. Описувати види фінансового контролю в територіальних громадах та його роль у забезпеченні фінансової дисципліни. Використовувати методи фінансового аналізу для оцінки фінансового стану територіальних громад.

	Формувати фінансові прогнози та плани територіальних громад з урахуванням їхніх потреб та можливостей. Приймати ефективні рішення щодо управління фінансовими ресурсами територіальних громад.					
Тематичний план та оцінювання результатів навчання						
Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів		
Тема 1 Формування та функціонування територіальних громад в Україні	9	2	2	5	В, УД, Д, П, Т	5
Тема 2 Поняття та сутність фінансів територіальних громад	9	2	2	5	В, УД, Е, Т	5
Тема 3 Фінансова політика на рівні територіальних громад	9	2	2	5	В, РПЗ, Д, П	5
Тема 4 Фінансові ресурси територіальних громад	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Т, РМГ, Д	10
Тема 5 Організація бюджетного процесу на місцевому рівні	9	2	2	5	В, К, РМГ	5
Тема 6. Місцеві податки і збори в територіальних громадах	9	2	2	5	В, Т, Е, Д	5
Тема 7 Фінансова спроможність територіальних громад	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Р, Д, П	10
Тема 8. Фандрайзинг як інструмент розвитку територіальної громади	9	2	2	5	В, РПЗ, Д, П	5
Тема 9 Альтернативні джерела фінансування розвитку територіальних громад	9	2	2	5	В, Т, Е, Д	5
Тема 10 Управління фінансами в територіальних громадах	9	2	2	5	В, Е, РПЗ	5
Тема 11 Індекс прозорості місцевих бюджетів	9	2	2	5	РПЗ, Д, П, Т	5
Тема 12 Бюджетний контроль і моніторинг	9	2	2	5	В, РПЗ, РМГ	5
Тема 13 Місцеві запозичення та надання місцевих гарантій	9	2	2	5	В, РПЗ, УД, Т	5
Тема 14 Партиципація та громадський бюджет	9	2	2	5	В, РПЗ, Е	5

Тема 15 Роль неурядових організацій у соціальному розвитку територіальних громад	9	2	2	5	В, РПЗ, УД, Т	5
Індивідуальне завдання	27			27	ІЗ	15
Разом	180/6	34	34	112		100
Підсумковий контроль-екзамен						
Поточний контроль / критерії оцінювання	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал. РПЗ – розв’язання практичних завдань – 2 бали. УД – участь у дискусії – 1 бал. Е – есе – 2 бал. Т – тестування – 1 бал. Р – реферат – 2 бали. К – кейс-стаді – 2 бали. РМГ – робота в малих групах – 2 бали. Д – доповідь – 1 бали. П – презентація – 1 бал. ІЗ – індивідуальні завдання – 15 балів (курси на платформі Prometheus або на інших сервісах – 5 балів, участь у наукових заходах – 10 балів). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів. Критерії оцінювання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти					
Основні літературні та інформаційні джерела	1. Бюджети територіальних громад України. Інформаційно-аналітичний дашборд. Децентралізація. URL: https://decentralization.gov.ua/news/14281?page 2. Бюджетна система. Навч. посіб. /Н. І. Климаш, К. В. Багацька, Н.І. Дем’яненко та ін. за заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів «Магнолія 2006», 2024. 296 с. 3. Бюджетний кодекс України (із змінами): Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17 4. Гнидюк, І., Маршук, Л., Тимошенко, Н. Фінансова система України в умовах війни: виклики та перспективи. Економіка та суспільство. 2025. (72). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-112 5. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: https://openbudget.gov.ua/ 6. Джурик Х. Б. Фінанси територіальних громад: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі управління і адміністрування. Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2022. 208 с. 7. Замкова Н., Гнидюк І. Фінансова політика субнаціонального рівня. Вісник КНТЕУ. 2020. №3. С. 66-78. URL: http://visnik.knute.edu.ua/files/2020/03/06.pdf 8. Зянько В. В. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2025. 90 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2025/Zjanko_2025_90.pdf 9. Фінанси об’єднаних територіальних громад: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Західна О. Р. та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 536 с.					
Політика освітнього компонента						
Організація навчання	Організація навчального процесу здійснюється відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти». Розроблено					

	завдання для практичних занять з курсу, при викладанні застосовуються сучасні методи навчання; при виконанні завдань використовується автоматизована система управління навчанням MOODLE, передбачено виконання ситуаційних завдань та самостійної роботи. Зараховуються результати неформальної освіти.
Інтеграція ІІІ в освітній процес	Інтеграція ІІІ в освітній процес здійснюється відповідно до Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ). <i>Згідно пункту 3. Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ) правила для здобувачів:</i> 1. Планування та генерація ідей Використання ІІІ для мозкового штурму, пошуку нових ідей для теми наукового дослідження, есе (з обов'язковим додаванням у запит посилань на україномовні джерела за тематикою дослідження). Створення кількох варіантів структури або плану роботи для подальшого власного вибору та опрацювання. 2. Допомога в дослідженнях Узагальнення великих наукових статей або звітів для швидкого розуміння їхньої суті. Важливо: це не замінює необхідності самостійного прочитання та критичного аналізу ключових джерел. Пошук релевантної літератури або джерел (з обов'язковою подальшою перевіркою їх існування та достовірності, оскільки ІІІ може вигадувати джерела). 3. Покращення власного тексту Перевірка граматики, орфографії та пунктуації у власноруч написаному тексті. Перефразування власних складних речень для покращення ясності та стилю. Переклад фрагментів тексту з іноземних джерел з обов'язковим подальшим редагуванням, оскільки автоматичний переклад часто буває неточним. Заборонене використання ІІІ (що вважається порушенням академічної доброчесності) Наступні дії є суворо забороненими і розглядаються як грубе порушення принципів академічної доброчесності, що прирівнюється до плагіату та академічного шахрайства: 1. Пряме копіювання (Плагіат) Подання тексту, повністю або значною мірою згенерованого ІІІ, як власної, оригінальної роботи. Це стосується як цілих робіт (рефератів, індивідуальних досліджень, есе тощо), так і окремих абзаців чи розділів. 2. Використання під час контрольних заходів Будь-яке використання інструментів ІІІ під час іспитів, заліків, модульних контрольних робіт, тестів (включаючи онлайн-тестування), якщо це не було прямо та письмово дозволено науково-педагогічним працівником для конкретного завдання. 3. Фальсифікація та вигадкування Використання ІІІ для створення фальшивих даних, неіснуючих посилань на літературу, фейкових цитат чи результатів досліджень. 4. Делегування ключових завдань Перекладання на ІІІ основного аналітичного чи творчого завдання роботи. Наприклад, замість самостійного аналізу ринкової ситуації здобувач дає ІІІ запит: «Проаналізуй ринок смартфонів в Україні та напиши висновки», а потім подає отриманий текст як результат власного аналізу. 5. Виконання роботи за іншого Використання ІІІ для написання рецензій, відповідей на форумах, виконання групових завдань від імені здобувача, якщо це не передбачає його

	активної інтелектуальної участі. Вимоги до декларування та цитування Прозорість є ключовим елементом відповідального використання ШІ. 1. Обов'язок декларування Здобувач зобов'язаний декларувати факт використання інструментів генеративного ШІ у всіх письмових роботах, що підлягають оцінюванню (наукові роботи тощо). Виняток: декларування не вимагається для базових завдань, як-от перевірка орфографії чи граматики за допомогою вбудованих редакторів (наприклад, в MS Word). 2. Пріоритет вимог науково-педагогічного працівника Будь-яке використання ШІ, не передбачене цими правилами, вважатиметься порушенням академічної доброчесності. Будь-яке використання ШІ має супроводжуватися перевіркою результатів на достовірність та декларуванням у письмових роботах 3. Формат декларації Декларація має бути розміщена у вступі до роботи або в окремому параграфі «Декларація про використання ШІ» в кінці роботи (перед списком літератури). Декларація повинна містити: назву інструменту та компанію-розробника (наприклад, ChatGPT від OpenAI, Gemini від Google); чіткий перелік завдань, для яких використовувався ШІ; підтвердження, що здобувач несе повну відповідальність за фінальний зміст роботи. Приклад повної декларації: Декларація про використання ШІ Під час підготовки цієї аналітичної роботи було використано інструмент ChatGPT-4 (OpenAI). Його було застосовано для таких допоміжних завдань: генерація ідей для структури роботи на етапі планування; перефразування трьох речень у розділі 2 для покращення стилістики; генерація базового шаблону для SWOT-аналізу, який був згодом самостійно заповнений та проаналізований. Весь основний текст, аналіз, інтерпретація даних та висновки є результатом моєї власної інтелектуальної праці. Я перевінив(ла) всю інформацію, отриману від ШІ, на точність та достовірність і несу повну відповідальність за зміст цієї роботи
Відпрацювання пропусків занять	У разі пропуску лекції здобувач вищої освіти може самостійно опрацювати навчальний матеріал за лекцією, скласти словник термінів, підготувати конспект лекції, скласти схему основних понять, виконати завдання, які були запропоновані викладачем на лекції. У разі пропуску практичного заняття здобувач вищої освіти має самостійно виконати практичне завдання, а потім захистити його перед викладачем. Відпрацювання пропусків занять є обов'язковим для всіх здобувачів вищої освіти, незалежно від джерел фінансування навчання.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на

	конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені). Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 100 балів, відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти».
Академічна доброчесність	Для забезпечення академічної доброчесності необхідно дотримуватися Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти. Політика застосування штучного інтелекту (ШІ).
Інші складові політики компонента	Основні принципи проведення практичних занять з курсу «Фінанси територіальних громад» - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Різні моделі роботи на практичних заняттях (індивідуальна, в парах, в мікро-групах, групах) над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді. Курс «Фінанси територіальних громад» передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання. Протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів протокол № 01 від 19.01.2026

Науково-педагогічний працівник

Інна ГНИДЮК

Завідувач кафедри

Інна ГНИДЮК